

ЗВІТ

про екологічний стан Шевченківського району, впровадження природоохоронних заходів щодо зменшення навантаження на довкілля у 2019 році та аналіз статистичних даних основних показників охорони навколишнього середовища

Основна мета політики Шевченківського району в галузі охорони навколишнього середовища направлена на підтримку і зростання якості життя населення, стабільне функціонування і розвиток економіки міста без збільшення навантаження на навколишнє середовище, забезпечення переходу від ліквідації наслідків забруднення до їхнього попередження, сприяння реальному переходу на засади сталого, екологічно збалансованого розвитку.

Сталий соціально-економічний розвиток Шевченківського району можливий за умови дотримання принципу досягнення максимально можливої прибутковості (економічної вигоди) при обов'язковому збереженні динамічної рівноваги екосистеми, коли техногенне навантаження не перевищує гранично допустиму межу стійкості природного середовища.

Робота сектору екології Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації протягом 2019 року була зосереджена на забезпеченні сталого еколого-безпечного розвитку шляхом контролю за станом довкілля, виконання першочергових природоохоронних заходів, проведення екологічного моніторингу.

I. Заходи з охорони атмосферного повітря

Протягом 2019 року сектором екології Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації було розглянуто матеріали 78 суб'єктів господарювання, що мають намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Зокрема ретельно вивчалось питання наявності зауважень та пропозиції громадськості на публікації у засобах масової інформації про намір підприємств отримати такий документ.

За результатами опрацьованих матеріалів сумарний обсяг викидів забруднюючих речовин 78 суб'єктів господарювання складає 79,8 т/рік. 70% стаціонарних джерел викидів – котлоагрегати, 10% - ресторанне обладнання, 8% - промислове обладнання, 5% - паркінги, решта – дизель-генератори та автозаправні станції.

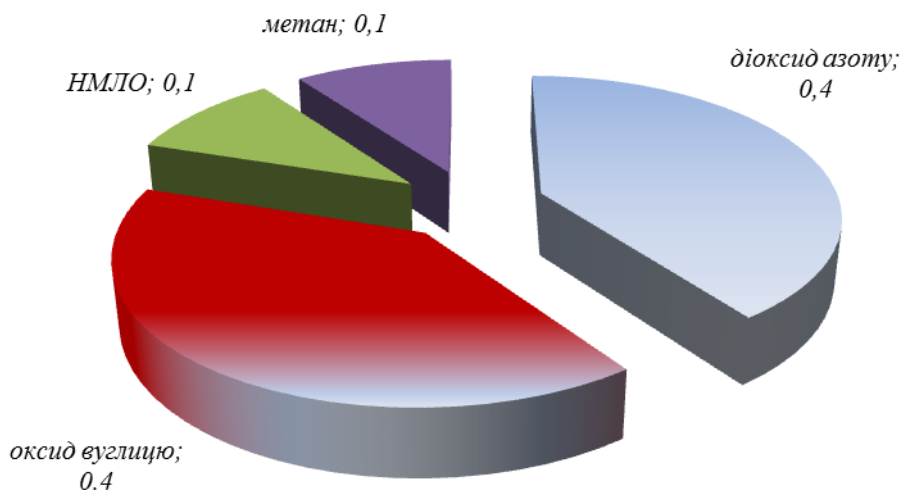
Більшість із зазначених стаціонарних джерел викидів не обліковується органами статистики, оскільки не відповідають критеріям визначеним в Інструкції про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, затвердженої Наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 10.05.2002 № 177.

За останніми даними Головного управління статистики у м. Києві (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2018 році»*) річний обсяг викидів в атмосферне повітря

від підприємств Шевченківського району складає 1,1 тис.тон забруднюючих речовин.

40 % від сумарного викиду стаціонарними джерелами району припадає на діоксид азоту, 40 % – на оксид вуглецю, 10 % – неметанові леткі органічні сполуки, 10 % – метан.

Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел Шевченківського району за складом, т/рік

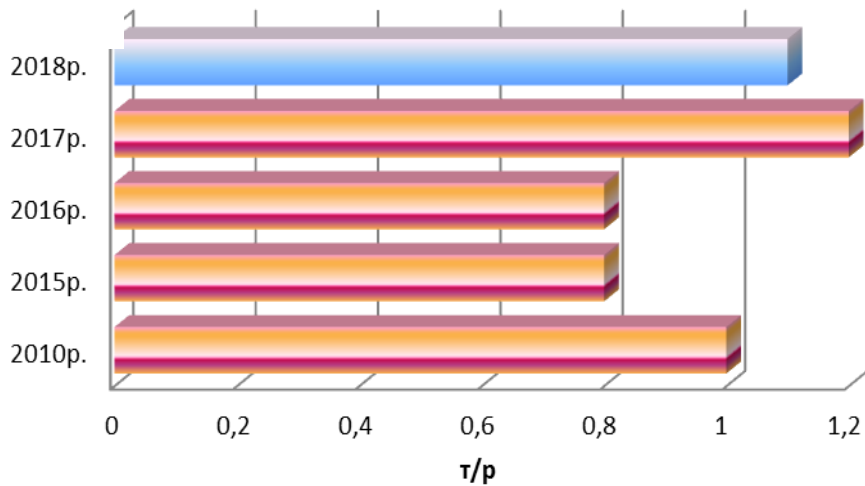

В порівнянні з іншими районами міста Києва обсяг викидів підприємствами Шевченківського району знаходиться на 6-9 місці (Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2018 році»).

	Період/ місце	Голосіївський	Дарницький	Деснянський	Дніпровський	Оболонський	Печерський	Подільський	Святошинський	Солом'янський	Шевченківський
		Обсяг викидів, тис.т	2018/місце	3,5	1,1	2,4	0,5	0,5	18,3	0,5	0,7
		9	6-7	8	1-3	1-3	10	1-3	5	4	6-7
Обсяг викидів в розрахунку на одну особу, кг	2018/місце	14,0	3,2	6,6	1,5	1,5	114,3	2,4	2,2	1,6	4,8
		9	6	8	1-2	1-2	10	5	4	3	7
Обсяг викидів в розрахунку на квадратний кілометр, т	2018/місце	22	8,5	16,5	8,1	4,5	912,7	14,5	7,2	14,9	39,5
		8	4	7	3	1	10	5	2	6	9

Щорічний аналіз коливань сумарного викиду забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря Шевченківського району вказує на незначне зменшення обсягу викидів, в порівнянні з попереднім періодом.

Зміни обсягів викидів

Передумовами для зменшення обсягу викидів від стаціонарних джерел в атмосферне повітря забруднення стало впровадження еколого-ефективних заходів. Сектором екології протягом 2019 року проводилась відповідна координаційна робота з підприємствами району щодо виконання планів з охорони навколишнього природного середовища.

Протягом 2019 року підприємствами району проведені природоохоронні заходи на загальну суму **4,3** млн. грн.

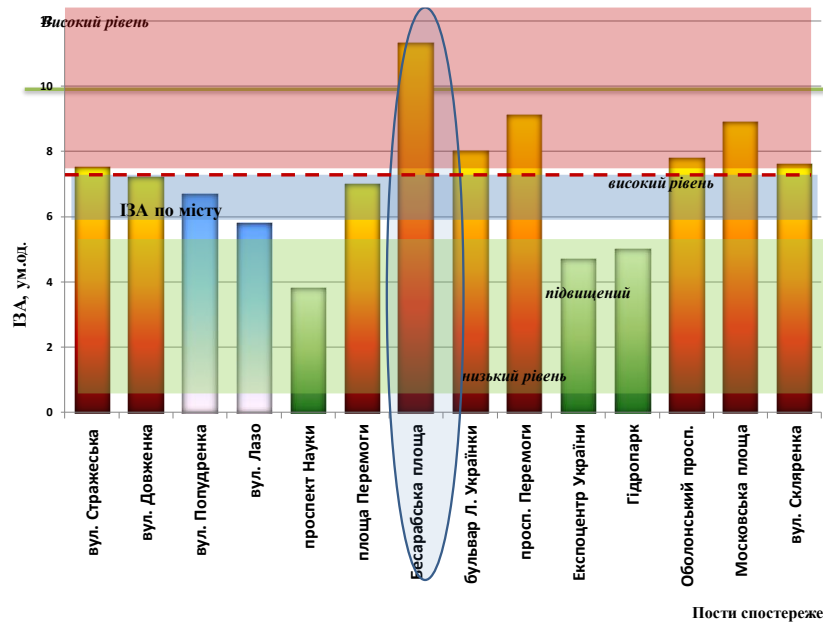
З метою охорони атмосферного повітря підприємствами району проведено наступні роботи:

- модернізація виробничого обладнання, реконструкція та ремонт ПГОУ ПАТ НВО «Київський завод автоматики» – 1020,0 тис.грн;
- технічне обслуговування газоочисного устаткування. Заміна відпрацьованих фільтрів очищення повітря на витяжних та припливних системах вентиляції ПАТ «Київмедпрепарат» – 783,66 тис. грн;
- технічне обслуговування мереж газопостачання, мереж газопроводу та газового обладнання та ГРП ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» – 24,0 тис.грн;
- ремонт та технічне обслуговування газових котелень ПАТ “Інститут транспорту нафти”- 70,0 тис. грн;
- прочистка, боровів, газоходів котлів. Налагодження автоматики котлів. Технічне обслуговування котлів ТОВ “САН ПАРК” – 177,5 тис.грн;
- обслуговування та перевірка ефективності роботи ПГОУ ДАХК “Артем” – 22 тис.грн, та ін.

Загрозлива ситуація в районі створюється через надвисоку щільність автотранспортних потоків. Найбільше потерпають мешканці, що проживають в безпосередній близькості до розв’язок та перехресть з недостатніми пропускними можливостями.

Відповідно до результатів спостережень Центральної геофізичної обсерваторії в Шевченківському районі великою екологічною небезпекою характеризуються проспект Перемоги, площа Перемоги та Бессарабська площа.

Забруднення атмосферного повітря міста Києва за результатами даних постів спостереження Центральної геофізичної обсерваторії

Бессарабська площа є найбільш забрудненим місцем в Києві. Інтегральний показник забруднення атмосфери постійно характеризується, як високий. Рівні завислих речовин, фенолу, діоксиду азоту та формальдегіду перевищують граничнодопустимі концентрації мінімум у два рази.

Інформація про фактичні показники атмосферного забруднення фіксується стаціонарними постами контролю та спостереження Центральної геофізичної обсерваторії. Даних приладів контролю на території Шевченківського району лише 4, в той час як небезпечних транспортно-перенасичених місць значно більше.

Фахівцями ВП Оболонський міжрайонний відділ (філія) лабораторних досліджень ДУ «Київський міський лабораторний центр МОЗ України» в рамках проведення соціально-гігієнічного моніторингу (Шевченківський район) в серпні та листопаді 2019 року був здійснений лабораторний контроль

за станом атмосферного повітря в зоні впливу автомагістралей на житлову забудову Шевченківського району.

За результатами досліджень повітря населених місць від 09.08.2019 виявлено перевищення максимально разових гранично – допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин за адресою: проспект Перемоги, 1 – азоту діоксиду в 1,1-1,25 рази (0,22-0,25 мг/м³, за ГДК – 0,2мг/м³); вуглецю оксиду в 1,1-1,14 рази (5,5-5,7 мг/м³, за ГДК – 5,0 мг/м³), сірчистого ангідриду в 1,2-1,4 рази (0,6-0,7 мг/м³, за ГДК – 0,5 мг/м³), що не відповідає вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», затверджених наказом МОЗ України від 19.06.1996 року №173 та «Гранично допустимих концентрації хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць», затверджених т.в.о. головного державного санітарного лікаря України від 03.03.2015 року.

Перевищення гігієнічних нормативів азоту діоксиду, вуглецю оксиду, сірчистого ангідриду по проспекту Перемоги, 1 щорічно повторюються за відповідних погодних умов та зумовлено високою щільністю руху автотранспорту.

За іншими речовинами контролю (свинець, формальдегід, недиференційований за складом пил (аерозоль) та в інших місцях відбору проб повітря (вул. Б.Хмельницького, 30/10, вул. Я.Вал, 19/31, вул. Басейна, 1/3, вул. Хрещатик, 18/2, вул. В.Васильківська, 24, вул. Володимирська, 40, бульв. Шевченка, 60, вул. М.Гречка, 2), що проводились 09.08.2019 року у Шевченківському районі м. Києва перевищень максимально разових ГДК забруднюючих речовин, властивих викидам автотранспорту, не виявлено.

За результатами досліджень повітря населених місць від 07.11.2019 виявлено перевищення максимально разових гранично – допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин за адресою: проспект Перемоги, 1 – азоту діоксиду в 1,6 рази (0,34 мг/м³, за ГДК – 0,2мг/м³), сірчистого ангідриду в 2,1 рази (1,2 мг/м³, за ГДК – 0,5 мг/м³);

вул. Басейна, 1/3 – , азоту діоксиду в 1,1 рази (0,24 мг/м³, за ГДК – 0,2мг/м³), сірчистого ангідриду в 1,3 рази (0,7 мг/м³, за ГДК – 0,5 мг/м³), що не відповідає вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», затверджених наказом МОЗ України від 19.06.1996 року №173 та «Гранично допустимих концентрації хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць», затверджених т.в.о. головного державного санітарного лікаря України від 03.03.2015 року.

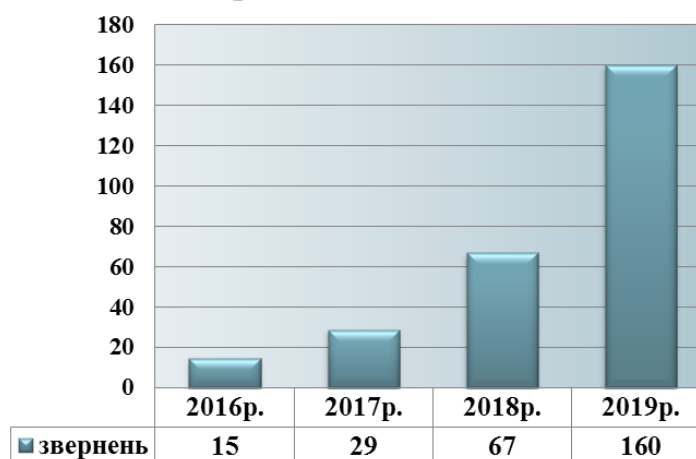
В інших місцях відбору проб повітря, що проводились 07.11.2019 року у Шевченківському районі м. Києва перевищень максимально разових ГДК забруднюючих речовин, властивих викидам автотранспорту, не виявлено.

В рамках урядових програм енергонезалежності та реформи енергетики підприємницьким сектором Шевченківського району активно впроваджуються альтернативні джерела тепло та енергопостачання - твердопаливні котли.

Нажаль, дані об'єкти створюють підвищений вплив на довкілля, збільшення концентрації шкідливих домішок в атмосферному повітрі, погіршення умов проживання мешканців прилеглої житлової забудови.

Протягом поточного року сектором екології було відпрацьовано 160 скарг мешканців Шевченківського району на задимлення повітря.

Скарги на задимлення

За зверненнями заявників працівниками сектору вживались заходи із визначення джерел негативного впливу, з'ясування законності вчинення викидів в повітря, встановлення рівня надмірності нанесеної шкоди та, за необхідності, направлялась інформація до контролюючих органів для притягнення до відповідальності порушників. Найбільше занепокоєння протягом опалювального періоду 2019 року викликали такі об'єкти як: ТОВ «САН ПАРК», Сім'ї Хохлових, 11/2, Бізнес-центр «Форум», вул. Пимоненко, 13.

II. Охорона та раціональне використання водних ресурсів

Державний облік водокористування здійснюється шляхом подання водокористувачами звітів про використання води за формою №2ТП-водгосп (річна) до Держводагенства через спеціалізовані підприємства, установи та організації, що належать до сфери його управління, які є виконавцями робіт зі складання державного водного кадастру, за місцем здійснення водокористування.

Під час державного обліку водокористування систематизуються дані про водокористувачів, які здійснюють діяльність пов'язану із забором, та/або використанням води, скиданням зворотних (стічних) вод та забруднюючих речовин.

Перелік водокористувачів Шевченківського району, які не надали звіт про використану воду за 2018 рік (річний) до Міжрегіонального офісу захисних масивів дніпровських водосховищ.

№ п/п	Назва підприємства
1	ДП НДІ «Оріон»
2	ПАТ «Будшляхмаш»
3	ПАТ «Газприлад»
4	ТДВ «Поліграфіст»
5	УВП-3 УТОС
6	ТОВ «Ленд Компані»
7	ТОВ «Гафія»
8	ДУ Інститут фармакології та токсикології
9	ТОВ «СПБ-Інвест»
10	ПАТ «Готель Премєп Палац»
11	Автобусний парк № 8
12	Національна радіокомпанія України

13	КП ШЕУ Шевченківського району
14	Медичний університет ім. О.Богомольця
15	ДУ інститут травматології та ортопедії
16	Національна телерадіокомпанія України
17	Національний госпіталь МВС України
18	Національна академія образотворчого мистецтва
19	ТОВ «Ага Трейд»
20	ТОВ «Меркурій»
21	ПрАТ «ВНЗ Київський міжгалузевий інститут підвищення кваліфікації»
22	ПДЮУСЦП «Авангард»
23	ДП «НЕК «Укренерго»
24	ТОВ «Венвест»
25	ПрАТ «Житомирський меблевий комбінат»
26	КП «Київська міська стоматологічна клініка»

Відповідно статистичних даних Державної служби статистики у м. Києві за 2018 рік (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2018 році»*) підприємствами Шевченківського району використано 23 млн. м³ прісної води. Розподіл використання води на питні та виробничі потреби склав 63,6/36,3 млн. м³ відповідно. Оборотно та повторно-послідовне водозабезпечення у 2018 році становило 8 млн. м³.

МЛН. М³

	Період/ місце	Голосіївський	Дарницький	Деснянський	Дніпровський	Оболонський	Печерський	Подільський	Святошинський	Солом'янський	Шевченківський
Обсяг використання прісної води	2018/ місце	145	1	3	19	4	2	1	2	5	23
		1	9	6	3	5	7	10	8	4	2
Оборотно та повторно-послідовне використання води	2018/ місце	9	1	243	146	3	12	2	4	6	8
		4	10	1	2	8	3	9	7	6	5
Використання води на питні та санітарно-гігієнічні потреби	2018/ місце	1,3	40,0	22,7	25,8	25,4	56,2	31,2	46,1	56,1	63,6
		10	5	9	7	8	2	6	4	3	1
Використання води на виробничі потреби	2018/ місце	98,7	59,1	77,2	74,1	74,5	38,1	65,5	52,7	43,6	36,3
		1	6	2	4	3	9	5	7	8	10

Для запобігання забрудненню водних об'єктів, в тому числі стоками підприємствами Шевченківського району через систему каналізації у 2019 році, проведено:

- очищення каналізаційних мереж та колодязів ПрАТ «Київський мотоциклетний завод» - 257,4 тис. грн.;

- ремонт хімводоочистки ВДПУ-4 з установкою пом'якшення води та гідродинамічне прочищення фекальної каналізації та очищення від мулу колодязів каналізаційної мережі ПАТ НВО «Київський завод автоматики» - 55,0 тис. грн.;

- утримання та експлуатаційне обслуговування споруд станції нейтралізації ДП Поліграфічний комбінат “Україна” по виготовленню цінних паперів – 131,0 тис. грн.;

- очищення внутрішньо-майданчикових каналізаційних мереж та каналізаційних колодязів та ремонт каналізаційних люків, оглядових колодязів АТ “Київмедпрепарат”- 145,2 тис. грн.;

- обслуговування та поточний ремонт автоматичної порталльної миєчної установки з системою оборотного водопостачання Автопідприємство Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України – 180,0 тис. грн.

- гідродинамічне очищення господарсько-фекальної каналізації ДП НДІ “Оріон” – 20,1 тис. грн.;

- заміну трубопроводів різних діаметрів ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» – 60,0 тис. грн. та інші заходи підприємств Шевченківського району.

ПрАТ «ЗАВОД «КУЗНЯ НА РИБАЛЬСЬКОМУ» та ПрАТ КЕЗ “Трансигнал” здійснила в межах своїх підприємств розчищення прибережно-захисної смуги річки Либідь.

Протягом 2019 року підприємствами району витрачено 1655,47 тис. грн на природоохоронні заходи в частині охорони та використання водних ресурсів.

Протягом звітнього року діяла цільова програма «Питна вода міста Києва на 2011-2020 роки», яка затверджена рішенням Київської міської ради від 04.11.2010 року № 220/5032. На її виконання Шевченківській районній в місті Києві державній адміністрації кошти не виділялися, але підприємствами району за рахунок власних коштів проводились заходи із розвитку підземних водозаборів та систем децентралізованого водопостачання. Так, на виконання Поточного плану з питань охорони навколишнього природного середовища на 2018 рік ДП «Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка (проспект Перемоги, 44) проведено роботи із профілактичного огляду та ремонту устаткування артезіанської свердловини.

III. Заходи по захисту земельних ресурсів від забруднення промисловими та побутовими відходами

Сектором екології постійно здійснюється координація підприємств Шевченківського району щодо дотримання законодавства, зокрема в частині використання відходів з урахуванням їх ресурсної цінності та вимог безпеки для здоров'я людей і навколишнього природного середовища.

Зокрема, протягом 2019 року вівся щоквартальний аналіз виконання підприємствами району поточних планів робіт охорони навколишнього природного середовища, зокрема в частині поводження з відходами. Так,

підприємствами Шевченківського району 100% відходів було передано до відповідних організацій на утилізацію. В тому числі проведено:

- ПАТ «Київмедпрепарат» утилізовано 60т препаратів фармацевтичних некондиційних на загальну суму 264,6 тис. грн.;
- ДАХК «Артем» передано на вторинну сировину 64,7т брухту чорних металів на 284,5 тис. грн.;
- ДП Поліграфічний комбінат «Україна по виготовленню цінних паперів» передано на повторне використання 260 т макулатури та обрізків паперу на 158 тис.грн.;
- Тролейбусним Ремонтно-експлуатаційним депо № 2 передано для видобування ресурсно-цінних компонентів 28 т відпрацьованих шин на загальну суму 9 тис. грн.

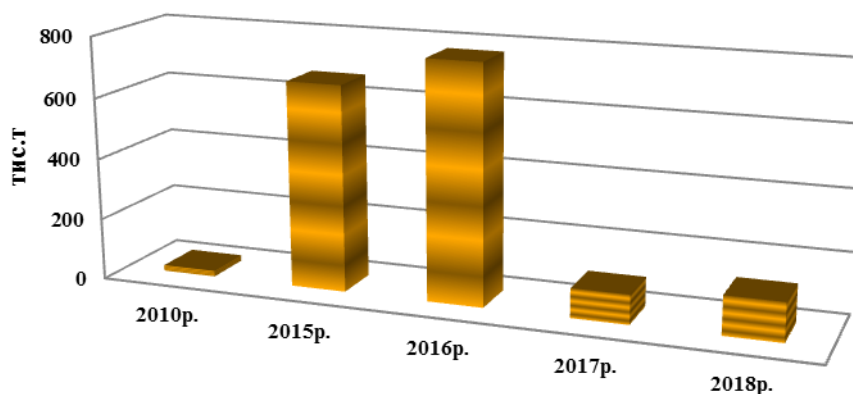
За останніми даними статистики протягом 2018 року промисловим комплексом Шевченківського району утворено 126814,5 тон відходів, з них 7,3 т I класу небезпеки, 13,7т – II класу, 280,4 т – III класу і 126513,1 – IV класу небезпеки (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2018 році»*).

В порівнянні з іншими районами міста Києва обсяг утворення відходів підприємствами Шевченківського району знаходиться на 8-9 місці (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2018 році»*).

	Період/ місце	Голосіївський	Дарницький	Деснянський	Дніпровський	Оболонський	Печерський	Подільський	Святошинський	Солом'янський	Шевченківський
Обсяг відходів, тис.т	2018/місце	133,5	110,9	5,7	293,1	35,2	107,7	9,2	32,6	119,0	126,8
		9	6	1	10	4	5	2	3	7	8
Обсяг утворення відходів в розрахунку на одну особу, кг	2018/місце	528,7	324,3	15,3	821,3	109,7	674,5	45,4	95,4	318,7	567,9
		7	6	1	10	4	9	2	3	5	8
Обсяг утворення відходів в розрахунку на квадратний кілометр, т	2018/місце	834,6	852,7	38,6	4374,7	322,5	5386,3	271,6	319,9	2975,3	4696,8
		5	6	1	8	4	10	2	3	7	9

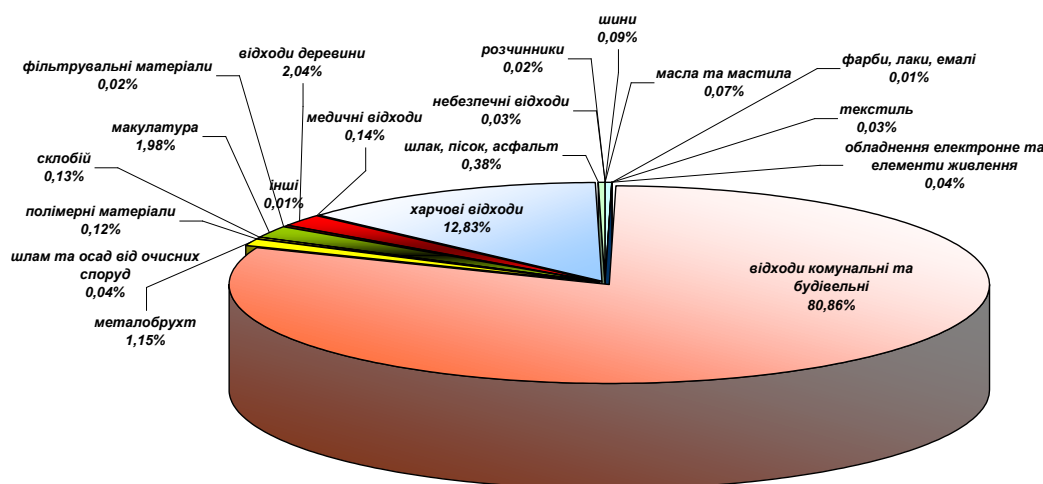
Щорічний аналіз коливань утворення відходів підприємствами, організаціями та домогосподарствами Шевченківського району вказує на значне зменшення обсягу утворених відходів у 2017 - 2018 роках в порівнянні з попередніми періодами.

Зміни обсягів утворення відходів

Серед усіх видів утворюваних відходів 58 % становлять тверді побутові відходи (ТПВ), від стану поводження з якими залежить екологічна безпека, благоустрій населених пунктів, здоров'я та благополуччя населення.

Розподіл відходів утворених підприємствами району за складовими

З точки зору охорони довкілля всі існуючі методи знешкодження відходів, крім вторинного використання, є небезпечними. Однак, більше 75% побутових відходів міста захоронюються на полігонах. Особливо складна ситуація на полігоні №5. Потужності його вичерпуються — можлива експлуатація протягом ще 2-х років. В Києві переробляється лише 5 % твердих побутових відходів. Це вкрай низький показник. Наприклад, у Варшаві переробляється 62% відсотки сміття, а у Празі-81%.

Одним із ключових індикаторів розвитку сектору екології та безпеки довкілля Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року визначено долю переробки твердих побутових відходів.

В Шевченківському районі спостерігається позитивна тенденція по даному показнику, що б вдається досягти завдяки встановленню контейнерів для збору скла, картону та пластмаси.

Проводиться інформаційна та роз'яснювальна роботи серед мешканців Шевченківського району по впровадженню роздільного збору сміття.

IV. Зелені насадження та благоустрій території

Для розвитку озеленених території обмеженого користування - на територіях підприємств та організацій Шевченківського району, враховуючи цілі концепції формування зелених насаджень в центральній частині міста, сектором екології проконтрольовано виконання організаціями району заходів в частині охорони зелених насаджень на загальну суму 235 тис. грн.

Так, підприємствами району за рахунок власних коштів було висаджено 147 дерев та кущів, 13,5 тис. квітів, впорядковано 46,3 гектарів газонів.

У 2019 році у зв'язку з погіршенням екологічного стану довкілля та зростанням імовірності виникнення масових пожеж, випалювання рослинності та її залишків працівниками КП УЗН Шевченківського району проводилася роз'яснювальна робота поміж відвідувачів парків і скверів щодо дотримання правил пожежної безпеки на території об'єктів зеленого господарства, а на самих об'єктах благоустрою встановлено інформаційні таблички про заборону розведення багать.

Також працівниками КП УЗН Шевченківського району постійно здійснювався контроль за своєчасним викошуванням газонів, збором випадкового сміття, вигрібанням та вивезенням рослинних решток, видаленням сухостійних дерев і кущів та недопущенням розведення відкритого вогню на територіях об'єктів благоустрою зеленого господарства Шевченківського району м. Києва. У місцях непланових заїздів до парків встановлено штучні перепони, шлагбауми та бетонні плити, при цьому згідно з пунктом 1.3 розділу 3 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 №1417, забезпечено вільний проїзд пожежних машин.

Слід зазначити, що згідно «Плану основних заходів цивільного захисту КП УЗН Шевченківського району на 2019 рік» 20.03.2019 на підприємстві було проведено протипожежне об'єктове тренування, 20-21.06.2019 спеціальне об'єктове навчання, на якому відпрацьовано порядок ліквідації надзвичайних ситуацій, у тому числі пожеж.

Протягом звітного року на офіційному сайті Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації розміщувалися статті екологічного спрямування: «Первоцвіти», «Всесвітній день мігруючих птахів», «Державне реформування та удосконалення системи управління відходами», «Моніторинг атмосферного повітря в зоні впливу автомагістралей», «Форум екологічно відповідальної молоді» в рамках XV Міжнародної спеціалізованої виставки ЕСО-Ехро 2019».

Завідувач сектору екології

О.ВАЛЬХОВСЬКА